

HÉTFORDÍTÓ

Kétségbeesve lapozgatom a Heti Világgazdaság Szerződéstárát. Uram, Mária — mondogatom félhangosan, mint valami eszelős —, mi mindent kellene megtanulnom ahhoz, hogy érvényesíthessem jogaimat például az adásvételi, örökösödési, végrendeleti, munkajogi, társasági, meg a többi ilyenolyan szerződéskötéseknél. De ha afféle botcsinálta ügyvédként teljesen bema-

golum a Szerződéstár mind a 64 „Mit kell tudni?” leiratát, még akkor sem biztos, hogy sikeresen képviselhetem ügyeimet. Mert a füzetecske szerzője rögtön a tartalomjegyzék mellett arra figyelmeztet, hogy: a „HVG és az iratmintákat rendelkezésre bocsátó ügyvédi iroda ezennel kizár minden felelősséget az iratminták vagy a magyarázó rész felhasználásából eredő bármilyen kárért.”

Mélymagyar „ária”

Híába, ebben az országban már senki, semmiért nem vállal felelősséget. De miért is vállalna? Hiszen minden az egyik pillanatról a másikra megváltozhat. Minden tett az egyéni értelmezés, a magyarázat függvénye. Az igaznak vélt, kimondott szó mögött is — legalább három ellenkező előjelű megfontolás, egyéni értelmezés lapul. Még a Nagy Magyar Demokrácia esetében is.

Már bocsásson meg a világ, illetve az olvasó, ha újra a sajtó ügyeire terelem a szót — de mit kell értenünk azon, ha *Nahlik Gábor*, *Csúcs László* és parancsnokuk, *Katona Tamás* nagy hangon kijelenti: „végre helyreállt a demokrácia a rádióban és a televízióban!”. Nos, a három „csúcsdirigens” esetében a demokrácia elsősorban azt jelenti, hogy

Mohó becsvágy

Így aztán mondhatja nekem a miniszterelnök, hogy Csurka nézeteiben a „bolsevizmus” büjkál — ha a cent-rumpolitikában is ugyanazok az elvek, gondolatok, tettek érvényesülnek. Leg-

feljebb a cicoma, a köntös más. Nem véletlenül állítják oly sokan, hogy mindez, ami a rádióban, a televízióban és a közéletben történik, valójában „*csurkaizmus* — *Csurka nélkül*”.

Éljen a demokrácia!

A hatalom deformálja az embereket! Erről írt **Eörsi István** is a Magyar Narancsban. Szerinte nemcsak a miniszterelnök él a hatalom „bűvöletében”, hanem már a hatalom pusztá lehetősége is torzító hatású lehet. „Ebből a szempontból tanulságos látványt nyújt a Fiala Demokrácia, amint a számára kedvező előjelek és jóslatok hatására szemünk előtt alakul át — írja. — Kiváló szövegeit merevebb testtartással szolgáltatja. Beszéde egyre pattozóbb, mintha vezényszavakat hallatna, még békés vizeken evezve is. Előttünk áll a demokrácia sugárkorszorújával ékesen a jövő providenciális vezetője: saját pártjában már most bírálhatatlan, és gyanúja mind gátlástalanabbul özön-

lik más demokratikus szervezetek és megnyilatkozások felé, melyet nem vonhat befolyása alá. Türelmetlenségében hibákat követ el, melyeket korábban elkerült volna, aztán korrekció helyett még rá is tesz egy lapáttal. Jelentékeny intelligenciája harcban áll mind nagyobb becsvágyával, melyet egyre kevésbé bír leplezni.”

Persze **Eörsi István** évtizedek óta a színház vonzá- sában él, s megszokta már, hogy a közélet szereplőit, eseményeit dramaturgiai szempontból is értékelje. Sőt élvezettel szemléli a politikai élet fura, ellentmondásos játékeit. Mint írja: „a hatalommal kapcsolatos megfigyeléseimet drámai munkámban hasznosítom majd...”

A légy és a patkány

De hát mit tehetünk mi, gyalogjáró halandók, akik nap mint nap tapasztalhatjuk „a kis, piszkos barbár szekták” támadásait...? Ha azt érzékeljük, hogy nem számít sem a meggyőződés, sem a tisztesség, csak a hatalom és a zsoszó. Mindenki valamire játszik. Mindenki valamilyen szempontból megvásárolható. Milyen igaza van *Lengyel Lászlónak*, aki 1990 őszén már arról írt (a dolgozat az *Útfélen* című kötetében is olvasható), hogy közéletünkben nyüzsögnek a stréberek, a pohárnokok, akik eddig is mindenkit kiszolgáltak, s „akiken kezesztül fenyegetni, kirúgatni” lehet most is mindenkit.

Szóval mit kezdhetünk a jogi és politikai hamiskártyásokkal... Akik a szolgálat vívmányaként már szákolják az alapítványi pénze- ket a rossz időkre? Néha ar-

ra gondolok, legjobb lenne hátat fordítani ennek az egész piszkos, politikai mis- kulanciának. Csak hát köz- ben eszembe jut *Endreffy Zoltán* elhíresült mondata is (erről a Mozgó Világban olvastam), aki azt állította: „Ma az aszkézis egyik formá- ja, ha részt veszünk a poli- tikai küzdelemben.”

Mert valóban komoly ön- megtagadást, a választott értékeink elvetését jelenti ez az undok politikai hada- kozás. De mégsem nézhet- jük tétlenül — és most is- mét **Eörsi István** idézem —, hogy a „kis piszkos barbár szekták legyőzzék az egész birodalmat”. Én sem szeret- nem kívánni az utolsó ak- tust, amikor „A legyenek el- hagyják a süllőedő pat- kányt”. (*Arnfried Astel* né- met költő epigrammáját **Eör- si István** fordította.

Gantner Iona